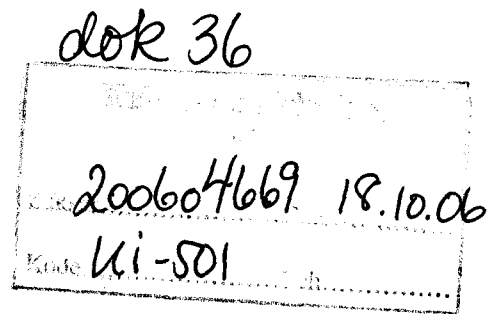

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd

Det Kgl. Kultur- og Kirkedepartement
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Dato: 25.09.2006

Vår ref: 06/192-4 GR

Deres ref: 2006/2706 Ki

Høringssvar: NOU 2006:2 Staten og Den norske kirke.

Vi takker for tilsendt høring til NOU 2006:2 Staten og Den norske kirke.

Stavanger bispedømmeråd støtter flertallet i Gjønnnesutvalget som foreslår en lovforankret folkekirke.

Stavanger bispedømmeråd legger til grunn at en lovforankret folkekirke kan gi en fortsatt sterk tilknytning mellom det norske folk og Den norske kirke. Statskirke og folkekirke henger for mange tett sammen. Stavanger bispedømmeråd vil at Den norske kirke, slik den i dag fremstår som folkekirke, skal videreføres.

Folkekirken må beholdes, men relasjonen til staten må endres. De folkekirkelige elementer i Den norske kirke bør så langt som mulig videreføres. Selv om relasjonen til staten endres, mener vi at en lovforankret folkekirke ivaretar vesentlige folkekirkelige elementer som finnes i dagens statskirkeordning. Den norske kirke som folkekirke må fremstå som mest mulig gjenkjennelig etter en eventuell endring av relasjonen mellom kirke og stat, men med en annen styringsform og større grad av selvbestemmelsesrett.

Stavanger bispedømmeråd ser at det norske samfunnet blir mer og mer religiøst pluralistisk. Likevel er 84% av befolkningen medlemmer av Den norske kirke. I år 2004 ble i Stavanger bispedømme 83,1% av barnekullet døpt, 85,1% av årskullet konfirmert og 95,9% begravd ved kirkelig handling i Den norske kirke. Denne store oppslutningen om folkekirken tilsier at Den norske kirke bør gis en særstilling som trossamfunn. Det at Stortinget vedtar en egen kirkelov, vil gjenspeile denne særstillingen.

Det er fortsatt nødvendig og ønskelig med en nær relasjon mellom Staten og Den norske kirke. Vi ser imidlertid behov for en endret styringsstruktur der kirkelige organer selv avgjør utnevning av biskoper og proster, og hvor avgjørelser om kirkens indre liv tas av spesifikt kirkelige organer. Gjønnnesutvalgets forslag om en "lovbestemt folkekirke" ivaretar dette synspunktet.

De grunnlovsbestemmelser som konstituerer statskirkeordningen må oppheves. Den norske kirke må bli et selvstendig rettssubjekt med egne styringsorganer og med selvstendig ansvar for alle saker som har med kirkens tro og virksomhet å gjøre. De

indre forhold i Den norske kirke må reguleres gjennom en kirkeordning vedtatt av Kirkemøtet.

Stavanger bispedømmeråd ønsker at Den norske kirke skal forankres i en kirkelov (særlov) vedtatt av Stortinget, og at kirken gis frihet som trossamfunn. Vi ser det som hensiktsmessig at denne kirkeloven utformes som en kortfattet rammelov og forankres i en grunnlovsbestemmelse. En slik kirkelov kan endres på samme måte som andre lover. Derfor er det nødvendig med en forutsigbarhet om at Stortinget ikke gjør forhastede og inngripende endringer i kirkeloven.

Den norske kirke må få en organisering som fortsatt setter den i stand til å utføre sitt oppdrag, i et nært samvirke mellom folk og kirke. Den indre organiseringen av Den norske kirke er et avgjørende spørsmål i drøftingen av forholdet mellom stat og kirke, og bør bli et eget høringsstema på et senere stadium i utredningsprosessen. Vi vil likevel fremheve at Den norske kirke gjennom sin organisering må støtte opp under og gjenspeile den lokale virksomhet i soknene. Soknene bør fortsatt være de grunnleggende enheter i Den norske kirke.

Tros- og livssynsfrihet er grunnleggende menneskerettigheter som må ivaretas for alle. Statens tros- og livssynspolitikk må underbygge tros- og livssynsfriheten. Tros- og livssynsfrihet, med den kristne og humanistiske arv som verdigrunnlag, bør være styrende for statens tros- og livssynspolitikk. En ny grunnlovsbestemmelse må gjenspeile dette. Det at Den norske kirke er en evangelisk luthersk kirke bør fremgå av kirkeordningen som vedtas av Kirkemøtet.

Den norske kirke må fortsatt ha en ledende rolle ved offentlige markeringer. På bakgrunn av Den norske kirkes rolle som kultur- og tradisjonsbærer lokalt og nasjonalt, er det rimelig at denne funksjonen videreføres selv om forholdet til staten endres.

Den norske kirke skal fortsatt være landsdekkende og til stede i alle lokalsamfunn. Alle kirkens medlemmer må ha lik tilgang på kasualia (dåp, konfirmasjon, vigsel, gravferd). Finansieringsmodellene må støtte opp under dette. Dåpen skal fortsatt være det eneste medlemskriterium. Medlemmets privatøkonomi skal ikke være avgjørende for muligheten til å stå som medlem av Den norske kirke. Stavanger bispedømmeråd ønsker derfor en kirke som finansieres av det offentlige, uten medlemsavgift. Staten bør dekke lønns- og personalutgifter og driftsutgifter, mens kommunene finansierer kirkebyggene.

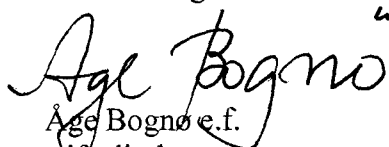
Stavanger bispedømmeråd mener at dagens valgordninger i Den norske kirke er grunnleggende demokratiske, men det må finnes frem til stimulerende tiltak som fremmer valgdeltagelsen. Nominasjons- og valgordninger må derfor videreutvikles.

I dag er det soknene v/ kirkelig fellesråd som i de fleste kommunene har ansvar for gravferdsforvaltningen. Soknene v/ kirkelig fellesråd bør fortsatt stå som eiere av kirkegårdene. De aller fleste gravferder i Norge forrettes av prester i Den norske kirke. På steder der kirkegårdene ligger ved kirkebyggene, vil det kunne bli vanskelig å skille ut kirkegården og gjøre den kommunal. Gjennom gravferdsforvaltningen betjener Den norske kirke alle trossamfunn. Vi kan ikke se at dette gjøres på en måte som diskriminerer medlemmer av andre tros- og livssynssamfunn. Stavanger bispedømmeråd går derfor inn for en fortsatt kirkelig gravferdsforvaltning, men med mulighet for lokale ordninger der kommunen kan ta ansvar.

Kirkebyggene må ivaretas, både som kulturbygg og lokaler for kristelig virksomhet.

Den lokale kirke v/ soknene bør fortsatt eie kirkebyggene, og kommunen bør ha det økonomiske ansvaret. Forvaltning og drift av fredete og vernede kirkebygg medfører uforholdsmessig store kostnader for den lokale kirke, og bør derfor finansieres av staten.

Med vennlig hilsen

Åge Bognø e.f.
stiftsdirektør

Gunnar Rønnestad
rådgiver
Direkte innvalg: 51 84 62 78

Kopi:
Kirkerådet

Staten og Den norske kirke – Spørsmål til høringsinstansene

Navn på høringsinstans: Stavanger bispedømmeråd

Type høringsinstans

- ☐ Kommune
- ☒ Menighetsråd/kirkelig fellesråd/bispedømmeråd
- ☐ Prost/biskop
- ☐ Tros- eller livssynssamfunn utenfor Den norske kirke
- ☐ Frivillig organisasjon innenfor Den norske kirke
- ☐ Annen offentlig instans
- ☐ Annen privat instans

1. Hvilke overordnede prinsipper bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikken?

Svar:

Se høringsuttalelse.

2. Den norske kirke som statskirke:

- ☐ Bør fortsette
- ☒ Bør avvikles Vi ønsker en endret relasjon mellom stat og kirke.
- ☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare

3. I hvilken lov bør Den norske kirke være forankret?

- ☒ Grunnloven
- ☒ Egen kirkelov vedtatt av Stortinget
- ☐ Lov om trossamfunn
- ☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare

4. Hvordan bør Den norske kirke finansieres?

- ☐ Gjennom medlemsavgift
- ☐ Medlemsavgift med noe støtte fra det offentlige
- ☐ Støtte fra det offentlige og med noe medlemsavgift
- ☒ Offentlig finansiering uten medlemsavgift
- ☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare

5. Hvordan bør valgordningene og demokratiet være dersom statskirkeordningen avvikles?

- ☒ Valgordningene bør være som i dag
- ☐ Øke bruken av direkte valg til kirkens besluttende organer
- ☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare

Eventuelle andre ordninger:

Se høringsuttalelse.

6. Dersom statskirkeordningen avvikles, hva bør i så fall stå i § 2 (eller i en annen paragraf) i Grunnloven i tillegg til prinsippet om religionsfrihet?

(Her kan du/dere sette kryss på ett eller flere alternativer)

- ☐ Ingen tillegg
- ☐ De politiske prinsipper som statsforfatningen bygger på; så som demokrati, rettstaten og menneskerettighetene
- ☒ Det kristne og humanistiske verdigrunnlaget
- ☐ Det humanistiske verdigrunnlaget
- ☐ At Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke
- ☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare

Eventuelt annet:

7. Hvem bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen?

- ☒ Den lokale kirke (menighetsråd eller kirkelig fellesråd)
- ☐ Kommunen
- ☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare

8. Hvem bør eie og forvalte kirkebyggene?

- ☐ Den lokale kirke bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret
- ☒ Den lokale kirke bør eie kirkebyggene, og kommunen bør ha det økonomiske ansvaret
- ☐ Kommunen bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret
- ☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare